Enw'r Ymgeisydd	Rhif y Ganolfan	Rhif yr Ymgeisydd

CYD-BWYLLGOR ADDYSG CYMRU

Tystysgrif Gyffredinol Addysg Uwchradd

WELSH JOINT EDUCATION COMMITTEE

General Certificate of Secondary Education

167/51

ECONOMEG Y CARTREF (DATBLYGIAD Y PLENTYN)

PAPUR 1

Haen Sylfaenol – Graddau G i C

P.M. DYDD MAWRTH, 19 Mehefin 2007

(1 awr 30 munud)

Arholwr yn unig

CYFANSWM Y MARCIAU	

DEUNYDDIAU YCHWANEGOL

Nid oes angen unrhyw ddeunyddiau ychwanegol.

CYFARWYDDIADAU I YMGEISWYR

Ysgrifennwch eich enw, rhif y ganolfan a'ch rhif ymgeisydd yn y blychau ar ben y dudalen hon.

Atebwch **bob** cwestiwn.

Ysgrifennwch eich atebion yn y lleoedd gwag priodol yn y llyfryn hwn. Os nad oes digon o le i'ch ateb, ewch ymlaen â'ch ateb yng nghefn y llyfryn, gan gofio nodi rhif y cwestiwn yn gywir.

GWYBODAETH I YMGEISWYR

Dangosir nifer y marciau mewn cromfachau ar ddiwedd pob cwestiwn neu ran o gwestiwn.

Ni roddir tystysgrif i ymgeisydd a geir yn ymddwyn yn annheg yn ystod yr arholiad.

Examiner only
Arholwr yn unig

Atebwch **bob** *cwestiwn.*

1. *(a)* Mae diogelwch car yn bwysig.

Awgrymwch **ddwy** eitem arall a fydd yn sicrhau diogelwch plentyn mewn car. [2]

(i) ....

(ii) ....

(b) Nodwch **ddwy** ffordd y gall rhieni neu ofalwyr helpu i atal plant rhag bod mewn damweiniau car. [2]

(i) ....

....

(ii) ....

....

Examiner only
Arholwr yn unig

2. Os caiff baban ei fwydo o'r botel yn gywir, dylai ffynnu, tyfu a datblygu yn yr un ffordd â baban a gaiff ei fwydo o'r fron.

(a) Ticiwch (✓) y **tair** rheol hanfodol ar gyfer bwydo o'r botel o'r rhestr isod. [3]

Rheol	**Ticiwch (✓) y datganiadau cywir**
Anweswch y baban wrth iddo gael ei fwydo	
Gadewch i'r baban ei fwydo ei hunan	
Dilynwch y cyfarwyddiadau ar gyfer cymysgu'r bwyd	
Cadwch yr holl offer yn hynod lân	
Diheintiwch yr offer unwaith yr wythnos	
Defnyddiwch fwy o bowdwr llaeth ar gyfer baban newynog	

(b) Awgrymwch **ddau** reswm pam y byddai mam yn dewis bwydo o'r botel. [2]

(i) ....

....

(ii) ....

....

Trosodd.

3. Mae imiwneiddio'n amddiffyn plant rhag nifer o afiechydon plentyndod.

Brech yr ieir	*Hib* (Ffliw *Haemophilus* math B)	Polio
Rwbela	Y pas *(whooping cough)*	Difftheria
Y frech goch	Clwy'r pennau *(mumps)*	Tetanws

(a) Defnyddiwch yr afiechydon a restrir uchod i gwblhau'r brawddegau canlynol. [3]

(i) Mae .... yn beryglus yn ystod beichiogrwydd cynnar.

(ii) Mae'n bosibl dal .... o germau yn y pridd.

(iii) Mae .... yn achosi nifer o afiechydon gan gynnwys llid yr ymennydd *(meningitis)*.

(b) Pa afiechydon y mae babanod yn cael eu hamddiffyn rhagddynt pan fyddant yn cael

(i) y brechiad *MMR*, [1]

....

....

(ii) y brechiad triphlyg *DTP*? [1]

....

....

(c) Awgrymwch **ddau** reswm pam y byddai rhieni yn dewis brechu eu plentyn. [2]

(i) ....

....

(ii) ....

....

4. Astudiwch y lluniau isod.
Nodwch un **sgil echddygol bras** *(gross motor skill)* ac un **sgil echddygol manwl** *(fine motor skill)* y mae disgwyl i blentyn ei gyflawni ym mhob oedran. [8]

(a)

12 mis

(i) Sgil echddygol bras ....

....

(ii) Sgil echddygol manwl ....

....

(b)

18 mis

(i) Sgil echddygol bras ....

....

(ii) Sgil echddygol manwl ....

....

(c)

3 blwydd

(i) Sgil echddygol bras ....

....

(ii) Sgil echddygol manwl ....

....

(ch)

4 blwydd

(i) Sgil echddygol bras ....

....

(ii) Sgil echddygol manwl ....

....

Examiner only
Arholwr yn unig

5. Astudiwch y deiet canlynol ar gyfer plentyn pedair blwydd oed.

Brecwast	Wy wedi'i sgramblo ar dost	Sudd oren
Canol y bore	Paced o greision	Diod gyrens duon
Cinio canol dydd	Brechdan ham, tarten jam	Sudd afal
Byrbryd	Rholyn siocled bach	Diod oren
Te	Bysedd pysgod, sglodion a phys	Ysgytlaeth mefus

(a) Enwch **un** bwyd a fydd yn rhoi egni i'r plentyn. [1]

....

(b) Enwch **un** bwyd a fydd yn helpu'r plentyn i dyfu. [1]

....

(c) Awgrymwch sut y gellid gwella'r fwydlen i sicrhau deiet cytbwys iach. Rhowch resymau dros eich dewisiadau. [4]

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

TUDALEN WAG

6. *(a)* Astudiwch y lluniau isod a rhowch yr oedran datblygiad bras. [4]

(i) ....

(ii) ....

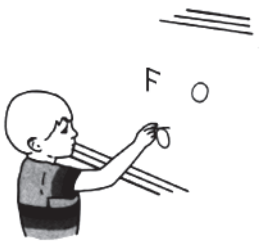

(iii) ....

(iv) ....

(b) Trafodwch sut y gall rhiant annog a hybu sgiliau tynnu llun ac ysgrifennu eu plant. [5]

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

Examiner only
Arholwr yn unig

Cewch barhau i ateb cwestiwn 6(b) ar y dudalen hon.

Examiner only
Arholwr yn unig

7. Mae mynd i siopa yn rhoi cyfleoedd gwych i blant ddysgu nifer o sgiliau.

Esboniwch sut y gall y gweithgaredd hwn annog

(a) sgiliau mathemategol plant, [3]

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

Examiner only
Arholwr yn unig

(b) datblygiad iaith plant, [3]

(c) datblygiad personol a chymdeithasol plant. [3]

Trosodd.

Examiner only
Arholwr yn unig

8. Does dim un plentyn sy'n berffaith.

(a) Pryd y dylai rhiant ddechrau disgyblu plentyn? [1]

....

(b) Awgrymwch **dri** rheswm pam mae angen disgyblaeth ar blant. [3]

(i) ....

(ii) ....

(iii) ....

(c) Trafodwch y ffyrdd posibl y gall rhieni ddisgyblu eu plentyn ac esboniwch sut y gallai'r ffyrdd hyn effeithio ar ddatblygiad eu plentyn. [8]

....

....

....

....

....

....

Examiner only
Arholwr yn unig

Trosodd.

Examiner only
Arholwr yn unig

Examiner only
Arholwr yn unig

Defnyddiwyd y cyfeiriadau canlynol yn y papur hwn:

Cw.2, 6 Heather Brennand et al. Child Development, A Comprehensive Text for GCSE
Hodder & Stoughton
ISBN 0-340-78272-2
Delwedd Cw.2 Ulrike Preuss/Photofusion

Cw.4, 7 Carolyn Meggitt et al. An Introduction to Child Care and Education
Hodder & Stoughton
ISBN 0-340-78007-X

Cw.8 Pamela Minett. Child Care & Development 5th Edition
Hodder & Arnold
ISBN 0-340-88915-2

Atgynhyrchwyd y rhain i gyd gyda chaniatâd yr awdur a'r cyhoeddwr.